

אוניברסיטת בר-אילן
החוג המשולב למהחברה
החברה הישראלית-שנת תשס"ה
מתרגלת: גב' יפעת עוז
02-124-74
ד"ר רחל שרעבי

מטרת הקורס:

להגיע מנקודת ראות סוציולוגית, להבנה מעמיקה של תהליכים חברתיים שמלווים את החברה הישראלית מתקופת הישוב ועד היום ולבחון את השלכותיהם. להציג ולנתח מתוך פרספקטיבה היסטורית, את התופעות הפוליטיות-חברתיות בחברה הישראלית, תוך מתן דגש על השלכות תופעות בתקופת הישוב - על תקופת המדינה. לעמוד על כמה מגורמי הקונפליקטים בין הקבוצות החברתיות השונות וגם על גורמים אינטגרטיביים, המבטיחים בסופו של דבר, את התפתחותה והמשכיחותה של החברה הישראלית כמערכת חברתית אחת. לנתח גישות סוציולוגיות שונות לחקר החברה הישראלית ולבחון את ישומן של תיאוריות אלה בדינמיקה של הקמת החברה הישראלית.

מטלות הקורס

- 1) השתתפות פעילה בהרצאות ובתרגילים.
- 2) קריאת פריטים מהרשימה הביבליוגרפית.
- 3) הגשת שני תרגילים מודפסים, במועד שייקבע. התרגילים יהוו 20% מציון הקורס.
- 4) עמידה בשלושה מבחנים:
 - א. בחינת בקיאות בסימסטר א', שתהווה 20% מציון הקורס.
 - ב. מבחן בסוף סימסטר א', שיכלול את חומר הלימוד בהרצאות ובתרגילים בסימסטר וכן את הקריאה הביבליוגרפית. המבחן יהווה 30% מציון הקורס.
 - ג. מבחן בסוף סימסטר ב', שיכלול את חומר הלימוד בהרצאות ובתרגילים בסימסטר וכן את הקריאה הביבליוגרפית. המבחן יהווה 30% מציון הקורס.

ביבליוגרפיה

הפריטים המסומנים ב - * הינם חומר קריאה לתרגילים

מבוא: זהות יהודית וישראלית

- 1) אייזנשטדט, ש"נ (2004). תמורות בחברה הישראלית. תל-אביב: משרד הביטחון, עמ' 9-13, 36-44, 62-66. **E 303.4 איז. תמ (588489)**
- 2) * רם, א (2001). "החברה החדשה בישראל בתחילת המאה החדשה". בתוך: שפירא, א (עורכת). מדינה בדרך. ירושלים: מרכז זלמן שזר, עמ' 265-294. **שמור מדעי המדינה לפי מדי. בד (486761)**
- 3) * גביון, ר (1999). ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית: מתחים וסיכויים. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד ומכון ון-ליר, עמ' 36-45, 150-162. **שמור סוציולוגיה לפי גבי. יש (422612)**
- 4) Wistrick, R & Ohana, D (1995). The Shaping of Israeli Identity: Myth, Memory and Trauma. London: Cass **E306 SHA (273356)**
- 5) * יער, א ושבית, ז (2003). "תהליכים ומגמות בזהות הקולקטיבית". בתוך ספרם בחברה הישראלית, כרך ב. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 1197-1269. **שמור מדעי המדינה לפי מגמ. בח (500277)**

- 6) עזמי, ב (1999). בין האני לאנחנו- הבניית זהויות וזהות ישראלית. ירושלים: ון ליר והקיבוץ המאוחד, מבוא, עמ' 7-15.
שמור מדעי המדינה לפי בין.הא (415539)
- 7) יבלונקה, ח (2000). "תודעת השואה כגורם מעצב זהות". בתוך: צמרת, צ ויבלונקה, ח (עורכים). העשור השני: תשי"ח-תשכ"ח. ירושלים: יד בן-צבי, עמ' 150-166.
E 990.1 עשו.הש (471647)
- 8) גודמן, י ויונה, י (2004). "דתיות וחילוניות בישראל- אפשרויות מבט אחרות". בתוך ספרים: מערבולת הזהויות. ירושלים: ון ליר והקיבוץ המאוחד, עמ' 9-45.
E 322.1 מעו.הז (586819)
- גישות סוציולוגיות לחקר החברה הישראלית**
- 9) אפשטיין, א (2003). "שקיעת הסוציולוגיה הישראלית". תכלת 15: 89-117.
כתב עת באולם 4
- 10) רם, א (1993). החברה הישראלית - היבטים ביקורתיים. תל-אביב: ברירות, עמ' 7 - 9.
שמור סוציולוגיה לפי חבר.הי (222147)
- 11) רם, א (1997). "ציונות ופוסט ציונות: ההקשר הסוציולוגי של ויכוח ההסטוריונים". בתוך: ויץ, י (עורך) בין חזון לרוויזיה: מאה שנות היסטוריוגרפיה ציונית. ירושלים: מרכז שזר, מוסד הרצל ומרכז ציריק, עמ' 275 - 289.
שמור סוציולוגיה לפי בין.חז (0358252)
- 12) ליסק, מ (2002). "סוציולוגים 'ביקורתיים' וסוציולוגים 'מימסדיים' בקהילה האקדמית הישראלית: מאבקים אידיאולוגיים או שיח אקדמי ענייני. בתוך: פרילינג ט (עורך). תשובה לעמית פוסט ציוני. תל-אביב: ידיעות אחרונות, עמ' 84-108.
תדפיס 9274 (564987)
- 13) שנהב, י וחבר, ח (2002). "המבט הפוסט קולוניאלי". תיאוריה ובקורת 20: 9-22.
כתב עת באולם 4 בדלפק
- 14) שרעבי, ר (2002). סינקרטיזם והסתגלות: המפגש בין קהילה מסורתית ובין חברה סוציאליסטית. תל-אביב: ציריקובר, עמ' 17-27.
שמור סוציולוגיה לפי שרע.סי (521926)
- המהפכה הציונית ועיצוב הזהות הלאומית**
- 15) כץ, י (1983). "התנועה הלאומית היהודית- ניתוח סוציולוגי". בתוך ספרו: לאומיות יהודית. ירושלים: הספריה הציונית, עמ' 15-35.
שמור מדעי המדינה לפי כץ.לאמ (133018)
- 16) הלפרן, ב וריינהרץ, י (2000). "המקורות החברתיים של הציונות". בתוך: הציונות- יצירתה של חברה חדשה. ירושלים: מרכז זלמן שזר, עמ' 14 - 34.
שמור סוציולוגיה לפי הלפ.צי (453055)
- 17) *הרצל, ב"ז (1978). מדינת היהודים. תל-אביב: ידיעות אחרונות.
שמור מדעי המדינה לפי מדי.הי (171218)
- 18) Don Yehiya, E & Liebman, C (1981). "The Symbol System of Zionist- Socialism: An Aspect of Israeli Civil Religion". Modern Judaism 1pp. 121-148.
שמור מדעי המדינה לפי מדי.הי (171218)

- 19) *וייטמן, ס (1988). "שמות פרטיים כמדדים תרבותיים: מגמות בזהות הלאומית של ישראל-1980-1882". בתוך: גרץ, נ. (עורכת). נקודת תצפית, תרבות וחברה בארץ - ישראל, תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 141-151.
שמור סוציולוגיה לפי נקד. תצ (52458) וגם תדפיס 3345 (166373)
- 20) *שמעוני, ג (2000). " בחינה מחדש של "שליטת הגלות" כרעיון וכמעשה". בתוך: שפירא, א, ריינהרץ, י והריס, י (עורכים). עידן הציונות. ירושלים: מרכז זלמן שזר, עמ' 45-63.
שמור מדעי המדינה לפי עדן. הצ (166373)
- זהות, פוליטיקה וחברה בתקופת הישוב**
- 21) הרצוג, ח (1984). " המושגים "ישוב ישן" ו"ישוב חדש" בהארה סוציולוגית". קתדרה 32: עמ' 99-108.
כתב עת באולם 4
- 22) *קימרינג, ב (1973). המאבק על הקרקעות. ירושלים: האוניברסיטה העברית, עמ' 19-44.
שמור סוציולוגיה לפי קימ.מא (119261)
- 23) הורוביץ, ד וליסק, מ (1977). מישוב למדינה. תל-אביב: עם עובד, עמ' 47-88.
שמור סוציולוגיה לפי הור. מי (117680)
- 24) יציב, ג (1999). החברה הסקטוריאלית. ירושלים: ביאליק, עמ' 3-19.
E 305.5 יצי. חב (415525)
- 25) אוחנה, ד וויסטרין, ר (1996). מיתוס וזכרון. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד ומכון ון-ליר מבוא, עמ' 11-37.
שמור סוציולוגיה לפי מית.וז (337780)
- 26) * גלעדי, ד (1968). "יזמה פרטית, הון לאומי וגבוש פוליטי של הימין". בתוך: אייזנשטדט, ש"נ ואחרים (עורכים). המבנה החברתי של ישראל. ירושלים: אקדמון, עמ' 85-97.
שמור סוציולוגיה לפי מבנ.הח (114442)
- 27) * שטרנהל, ז (1995). בנין אומה או תיקון חברה - לאומיות וסוציאליזם בתנועת העבודה הישראלית, 1904-1940. תל-אביב: עם עובד, עמ' 333-399.
שמור סוציולוגיה לפי שטר. בנ (283298)
- 28) * שפירא, א (2002). "קובלנותו של שטרנהל". בתוך: פרילינג, ט (עורך). תשובה לעמית פוסט ציוני. תל-אביב: ידיעות אחרונות, עמ' 274-293.
תדפיס 9130 (564991)
- 29) * ביז'אווי, פ (1998). " אמהות ומהפכה- המקרה של נשים בקיבוץ: 1910-1948". בתוך: גורני, י וגרינברג, י (עורכים). תנועת העבודה הישראלית. כרך א', תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 519-538.
שמור מדעי המדינה לפי גרן. תנ (368124) וגם תדפיס 605 (286168)

מחברה יישובית - למדינת ישראל

- 30) צמרת, צ (1997). "עשר שנות חינוך". בתוך: צמרת, צ ויבלונקה, ח (עורכים). העשור הראשון - תש"ח-תשי"ח. ירושלים: יד בן צבי, עמ' 125-136.
שמור מדעי המדינה לפי עשו.הר (358883)
- 31) חן, מ (1989), "בין חינוך ממלכתי לחינוך תנועתי תשי"ג - תשמ"ג". בתוך: סטפלו, ש (עורך). אנשים ומדינה החברה הישראלית. תל-אביב: משרד הביטחון, עמ' 95-112.
שמור סוציולוגיה לפי אנש.ומ (0103956)
- 32) * שרעבי, ר (2004). "טקסי חג האחד במאי בעשור הראשון למדינה: מחג סקטוריאלני לחג ממלכתי". מגמות (בהדפסה).
שמור סוציולוגיה לפי אנש.ומ (103956)

- 33) * אריאן, א (1998). " מפלגות בסימן שינוי מואץ". בתוך: קורן, ד (עורך). קץ המפלגות: הדמוקרטיה הישראלית במצוקה. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, עמ' 141-166.
שמור מדעי המדינה לפי קץ.המ (373364)
- 34) קימרלינג, ב (2004). " כינונה של מדינה: הגמוניה והצטמצמותה". בתוך ספרו: מהגרים, מתיישבים, ילידים. תל-אביב: עם עובד, עמ' 140-183.
תדפיס 9560 (576632)
- 35) שפרינצק, א (1986). איש הישר בעיניו: אי לגליזם בחברה הישראלית. תל-אביב: ספריית פועלים, עמ' 27 - 62, 63 - 145.
שמור מדעי המדינה לפי שפר.אי (52332)
- 36) נאור, מ (עורך) (1987) עולים ומעברות: 1948 - 1952. ירושלים: יד בן צבי, עמ' 69-96.
שמור מדעי המדינה לפי עול.ומ (53187)
- 37) טרואן, א (1996). "התחלות חדשות בתכנון הציוני בתקופת העלייה הגדולה: הרעיון של עיירות פיתוח בעשור הראשון למדינה". בתוך: עופר, ד (עורכת). בין עולים לוותיקים - ישראל בעלייה הגדולה 1948 - 1953. ירושלים: יד בן צבי, עמ' 261-284.
שמור סוציולוגיה לפי בין.הע (316098)
- 38) *שגב, ת (1984). הישראלים הראשונים. תל-אביב: דומינו, עמ' 123 - 187.
שמור סוציולוגיה לפי שגב.אל (20899)
- 39) *הכהן, ד (1998). "מדיניות העלייה בעשור הראשון למדינה: הניסיונות להגבלת העלייה וגורלם". בתוך: קיבוץ גלויות. ירושלים: מרכז זלמן שזר, עמ' 285 - 316.
E 982 קבו.גל (380820) וגם תדפיס 376 (436260)
- 40) ליסק, מ (1999). " יארץ ישראל הראשונה ו'ארץ ישראל השנייה'- תהליכים מואצים של קיטוב חברתי-תרבותי בשנות החמישים". בתוך ספרו: העלייה הגדולה בשנות החמישים - כשלונו של כור ההיתוך. ירושלים: מוסד ביאליק, עמ' 106-120.
שמור סוציולוגיה לפי ליס.על (418587)
- עליה וריבוד במדינת ישראל**
- 41) הרצוג, א (1998). " הקליטה הביורוקרטית של עולי אתיופיה בישראל: סגרגציה ולא אינטגרציה". בתוך: אבוהב, א הרצוג, א ואחרים (עורכים). ישראל: אנתרופולוגיה מקומית. תל-אביב: ציריקובר, עמ' 133 - 156.
שמור סוציולוגיה לפי ישר.אנ (385324) וגם תדפיס 396 (427321)
- 42) * בן רפאל, א אולשטיין, ע וגייסט, ע (2001). "זהות ושפה: ההתערות החברתית של יהודי ברית המועצות לשעבר בישראל". בתוך: ליסק, מ ולשם, א (עורכים). מרוסיה לישראל- זהות ותרבות במעבר. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, עמ' 77-99.
שמור מדעי המדינה לפי מרו.לי (476016)
- 43) Daniel, M (1997). "The elite structure in Israel: a social -historical analysis. Journal of Political and: Military Sociology 25 (1) 25-46.
אין
- 44) עצינוני-הלוי, ח (1997). מקום בצמרת - אליטות ואלטזים בישראל. תל-אביב: ציריקובר, עמ' 89 - 129.
שמור סוציולוגיה לפי עצי.מק (352604)
- 45) *סבירסקי, ש (1995). זרעים של אי שוויון. תל-אביב: ברירות, עמ' 71 - 117.
שמור סוציולוגיה לפי סבי.זר (284939)

- 46) * יעקובסון, ד (2001). " באפס עבודה- אבטלה ומובטלים בישראל". בתוך: הרצוג, ח (עורכת). חברה במראה. אוניברסיטת תל- אביב, עמ' 147-181.
שמו מדעי המדינה לפי חבר במ (481494)
- 47) * קמפ, א ורייכמן, ר (2000). " יזרים' במדינת ישראל- הפוליטיקה החדשה של הגירת עבודה בישראל". סוציולוגיה ישראלית ג (1), עמ' 79-110.
כתב עת באולם 4 בדלפק
- 48) * פרידמן, א (1999). "על פמניזם, נשיות וכוח של נשים בישראל". בתוך: יזרעאלי, ד ואחרות . מין מיגדר פוליטיקה. תל- אביב: הקיבוץ המאוחד, עמ' 19-47.
שמו סוציולוגיה לפי מין. מג (439915)
- 49) Izraeli, D (1997). Gender military serve in the Israeli Defence Forces. Israel Social Science Research 12 : pp.129-165
כתב עת באולם 6
- 50) * גרינברג, ל (2001). "השלום הישראלי- פלשתיני בראי 'השמאלי". בתוך: אופיר, ע (עורך). זמן אמת- אינתיפאדת אל אקצה והשמאל הישראלי. ירושלים: כתר, עמ' 168-178.
שמו מדעי המדינה לפי זמן. אמ (476349)
- 51) בשארה, ע (1999). "הערבי הישראלי: עיונים בשיח פוליטי שסוע". בתוך ספרו: בין האני לאנחנו- הבניית זהויות וזהות ישראלית. ירושלים: ון ליר והקיבוץ המאוחד, עמ' 169-191.
שמו מדעי המדינה לפי בין. הא (415539)
- 52) Tessler, M & Audrak, G (1998). " Israel's Arab Citizens: The Continuing Struggle". The Annals of the American Academy of Political and Social Science 555 pp. 97-113.
כתב עת באולם 6 וגם כתב עת אלקטרוני